

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a Mgr. Jiřího Gottwalda v právní věci navrhovatelů **a) L. W.**, a **b) P. J.**, zastoupených Mgr. Danielem Keprtou, advokátem se sídlem v Ostravě-Moravské Ostravě, Dlouhá 53/6, za účasti **Města Brušperk**, se sídlem v Brušperku, K Náměstí 22, ve věci návrhu na vyslovení neplatnosti rozhodnutí přijatého v místním referendu konaném dne 16.3.2013 a návrhu na vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu konaném dne 16.3.2013,

t a k t o :

- I. Návrh na vyslovení neplatnosti rozhodnutí přijatého v místním referendu konaném dne 16.3.2013 **se z a m í t á .**
- II. Návrh na vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu konaném dne 16.3.2013 **se z a m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatelé se podaným návrhem domáhají vyslovení neplatnosti rozhodnutí přijatého v místním referendu ze dne 16.3.2013 a vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu ze dne 16.3.2013 konaného ve Městě Brušperku.

V odůvodnění návrhu navrhovatelé vymezili tři důvody, v nichž spatřují neplatnost rozhodnutí přijatého v místním referendu a neplatnost hlasování v místním referendu.

- 1) Porušení zásady rovnosti podle zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZMR), zejména pak dle ust. § 32 odst. 1 ZMR. Navrhovatelé uvedli, že za finanční prostředky alokované z rozpočtu Města Brušperk byly na vývěsních místech města (úřední deska, deska informačního centra), v periodiku financovaném z městského rozpočtu (Brušperský zpravodaj), na dálkově přístupném zdroji provozovaném a financovaném z rozpočtu města (internetové stránky www.brusperk-mesto.cz) a na jiných materiálech financovaných z rozpočtu města (propagační letáky), zveřejněny pouze materiály a informace propagující výhody bazénu. Starosta města ani rada města neumožnili oznámením na úřední desce města, v Brušperském zpravodaji nebo jinou formou možnost prezentace odlišných názorů na otázku referenda. Ačkoliv navrhovatel a) vyzval starostu města k umožnění prezentace odlišného názoru, nebylo mu vyhověno. Starosta města zorganizoval besedu vedení města s občany, na které navrhovatelům ani jiným osobám přes výzvu neumožnil prezentovat odlišný názor. Do kampaně pro výstavbu bazénu byli zapojeni i ředitelé příspěvkových organizací města a vyučující. V rámci této kampaně nevystupovali jako soukromé osoby, ale jako ředitelé a zaměstnanci těchto organizací ve snaze ovlivnit rozhodování občanů města za zneužití jejich postavení coby rodičů dětí navštěvujících dotčenou základní školu. Jako příklad navrhovatelé uvedli, že v Základní škole Vojtěcha Martínka v Brušperku byly dle pokynu ředitele základní školy rozdány všem žákům letáky propagující výstavbu bazénu a výhody s tím související.
- 2) K ovlivnění rozhodování občanů došlo neúplnými a nesprávnými informacemi. Navrhovatelé uvedli, že v materiálech určených pro občany Města Brušperk k referendu je chybně uvedeno, že město získalo na realizaci stavby dotaci. Oproti tomu je v materiálech určených zastupitelům města uvedeno, že Regionální rada Moravskoslezského kraje dne 29.1.2013 schválila projekt jako doporučený k financování, o schválení či poskytnutí dotace však nerozhodla. Zveřejněním informace, že Město Brušperk získalo dotaci ve výši 19.294.358,- Kč, došlo nepochybně k účelovému ovlivnění rozhodování občanů. Dále navrhovatelé uvedli, že v kapitole II. podkladů pro jednání zastupitelstva je uvedeno, že výstavba bude financována mj. z prodeje pozemků v lokalitě Pastevník, a to konkrétně pozemku parc. č. 1960/18, jehož prodej byl schválen zastupitelstvem města v prosinci roku 2012. Pozemek je však stále v katastru nemovitostí evidován jako vlastnictví Města Brušperk, takže jej nelze považovat za prodaný. Podle navrhovatelů tím, že starosta uvádí výnos ze záměru podat pozemky jako součást financování, dochází k ovlivnění účastníků referenda a vyvolání zdání, že financování stavby nebude činit potíže, což neodpovídá skutečnosti.
- 3) Otázka referenda, která zní „Jste pro, aby Město Brušperk postavilo krytý plavecký bazén?“ je stanovena neurčitým způsobem, zcela neumožňujícím bližší identifikaci plánované stavby co do lokace, velikosti, funkčnosti i účelu. V materiálech propagujících plánovanou výstavbu předložených zastupitelům města je uvedeno, že se jedná o víceúčelový komplex rekreačního charakteru s hloubkou 0,9 – 1,2 m, nikoliv o plavecký bazén. V propagačním materiálu podepsaném starostou města a místostarostou je uvedeno, že nezáleží na názvu plavecký nebo relaxační

bazén. Podle navrhovatelů je tedy otázka místního referenda formulována neurčitě, obecně a způsobem záměrně vyvolávajícím omyl oprávněných osob.

Účastník Město Brušperk ve svém vyjádření k návrhu uvedl, že Město Brušperk vyhlásilo dne 14.2.2013 usnesením zastupitelstva města v souladu s ust. § 8 odst. 1 písm. a) ZMR místní referendum. Pro hlasovalo všech 15 zastupitelů a všech 15 včetně obou navrhovatelů též odsouhlasilo text otázky, která byla předmětem místního referenda. Zastupitelstvo města rovněž odsouhlasilo text informace, která byla poskytnuta občanům města pro zodpovědné rozhodování o otázce místního referenda. K jednotlivým bodům návrhu uvedl:

k bodu ad. 1) na vývěsních místech města, v periodiku financovaném z rozpočtu města a na internetových stránkách města se objevily pouze informace schválené zastupitelstvem města. Ani z jediné věty zastupitelstvem schváleného textu nelze vyvodit, že se zvýhodňuje stavba bazénu. Naopak navýšení předpokládané ceny a budoucí provozní ztráta ve výši 2,1 mil. Kč zcela jistě nepropaguje předmětnou investici. Vizualizace stavby je pouze informací pro občany, jak bude bazén vypadat. Setkání s občany se konalo proto, aby jim byly zodpovězeny otázky v rámci lepší informovanosti za účelem kvalitnějšího rozhodnutí. Starosta města na setkání uvedl, že bude odpovídat pouze na dotazy a pokud žádné nebudou, setkání rozpustí. Účelem setkání nebylo prezentovat výhody či nevýhody stavby. Leták, který propagoval stavbu, nechal starosta města spolu s místostarostou vytisknout na vlastní náklady včetně donášky do domácností, což dokládá fakturami. K iniciativě ředitele základní školy a ředitelky mateřské školy, kteří prosazovali stavbu bazénu, účastník poukázal na vlastní právní a ekonomickou subjektivitu těchto příspěvkových organizací. Pokud stavbu bazénu vnímaly jako podstatnou záležitost týkající se organizace a podmínek vzdělávání a s tímto vědomím informovaly rodiče, nelze ze strany účastníka Města Brušperk do této iniciativy uvedených příspěvkových organizací nijak zasahovat.

K bodu ad. 2) dne 8.2.2013 Město Brušperk obdrželo „Oznámení o výběru projektu k uzavření Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu Regionální rady“ (viz příloha vyjádření). Po písemném souhlasu města s uzavřením smlouvy dne 4.4.2013 odeslalo veškeré požadované přílohy pro její uzavření. Nyní bude Město Brušperk vyzváno Regionální radou k podpisu smlouvy. Regionální rada tedy projekt vybrala a jestli město získalo dotaci či „jen“ rada schválila projekt a doporučuje ho k financování, je téměř totéž a nemělo to žádný vliv na účelové ovlivnění při rozhodování občanů. K prodeji pozemku parc. č. 1960/18 účastník uvedl, že přes realitní kancelář Ostravská aukční síň byla na tento pozemek uzavřena Smlouva o budoucí kupní smlouvě, zaplacená ze strany kupujících nevratná záloha ve výši 20.000,- Kč a doplatek ve výši 1.460.800,- Kč bude zaplacen do 30.4.2013. Tvzení navrhovatelů, že se v propagačních materiálech počítá s příjmy z prodaných pozemků a že zastupitelé nemají žádné informace o zájemcích, je nepravdivé, neboť neustále se objevují zájemci o uvedené pozemky v lokalitě Pastevník, kde město dosud prodalo 21 pozemků a zbývá posledních 5. Informativně účastník uvedl tržby z prodeje těchto pozemků za posledních 5 let: rok 2008 – 6,2 mil. Kč, 2009 – 5,8 mil. Kč, 2010 – 2,1 mil. Kč, 2011 – 4,3 mil. Kč, 2012 – 3,2 mil. Kč. Tyto skutečnosti potvrzují, že nedošlo k ovlivnění rozhodování občanů. V informačním letáku určeném občanům je navíc uvedeno, že pojistkou případných změn bude zůstatek rezervního fondu a kontokorentní úvěr ve výši 5 mil. Kč.

K bodu ad. 3) otázka referenda „Jste pro, aby Město Brušperk postavilo krytý plavecký bazén?“ byla schválena usnesením zastupitelstva města poměrem 15 pro,

0 proti, 0 zdržel se, 0 nehlasoval. Zastupitelstvo města schválilo text informace, kterou dostal každý občan (viz příloha vyjádření), ze kterého je jasná a srozumitelná bližší identifikace stavby, tj. jak lokace, velikost, funkčnost i účelnost.

Krajský soud se prvořadě zabýval námitkou navrhovatelů zpochybňující určitost a výstižnost otázky, která byla předmětem místního referenda.

Podle ust. § 8 odst. 3 ZMR otázka navržená pro místní referendum musí být jednoznačně položena tak, aby na ni bylo možno odpovědět slovem „ano“ nebo slovem „ne“.

Podle ust. § 7 písm. d) ZMR místní referendum nelze konat, jestliže by otázka položená v místním referendu byla v rozporu s právními předpisy nebo jestliže by rozhodnutí v místním referendu mohlo být v rozporu s právními předpisy.

Podle ust. § 7 písm. e) ZMR místní referendum nelze konat v případech, kdy se o položené otázce rozhoduje ve zvláštním řízení.

V intencích citované právní úpravy se krajský soud předně zabýval tím, zda jsou splněny ve vztahu k otázce, jež byla předmětem místního referenda, zákonné podmínky upravené § 8 odst. 3 ZMR, přičemž má za nezpochybnitelné, že na otázku referenda: „Jste pro, aby Město Brušperk postavilo krytý plavecký bazén?“ lze odpovědět slovem „ano“ nebo slovem „ne“. Navržená otázka tedy byla formulována jednoznačně v souladu s požadavky zákonné úpravy. Krajský soud nesdílí názor navrhovatelů, že by znění otázky muselo obsahovat bližší určení stavby bazénu, a to co se týče lokace, velikosti, funkčnosti i účelu. Dle vyjádření účastníka Města Brušperk byly tyto upřesňující náležitosti předmětem informačních materiálů, takže účastníci referenda rozhodovali na základě ucelených informací o připravovaném projektu. I bez ohledu na rozsah poskytnutých informací je však krajský soud názoru, že otázka místního referenda tak, jak byla položena, bez dalšího ob stojí ve vztahu k požadavkům kladeným ust. § 8 odst. 3 ZMR. Lze si představit i otázku položenou tak, aby obsahovala také informace, jichž se domáhají navrhovatelé, nicméně jejich uvedení není nezbytností požadovanou právní úpravou. Jde pouze o rozlišení mezi obecnější formou položené otázky a formou rozvinutou o konkrétnější údaje, které však z pohledu ust. § 8 odst. 3 ZMR nejsou nezbytné. Krajský soud se zabýval položenou otázkou také z hlediska úpravy obsažené v § 7 ZMR a neshledal důvody, pro které by se místní referendum nemohlo konat (ust. § 7 písm. d) a e) ZMR). Nedospěl přitom k závěru, že by otázka položená v místním referendu byla v rozporu s právními předpisy (viz výše uvedená argumentace) ani, že by rozhodnutí o místním referendu mohlo být v rozporu s právními předpisy. Rovněž se nejedná o případ, kdy se o položené otázce rozhoduje ve zvláštním řízení (např. podle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění). Ostatně takové skutečnosti nebyly navrhovateli ani tvrzeny.

Dále se krajský soud zabýval důvodností námitky, že došlo k porušení zásady rovnosti upravené ust. § 32 odst. 1 ZMR. Ani tuto námitku důvodnou neshledal.

Podle ust. § 32 odst. 1 ZMR starosta obce nebo primátor může vyhradit plochu pro představení otázky, popřípadě otázek navržených k rozhodnutí v místním referendu, a to nejméně 10 dnů přede dnem konání místního referenda. Koná-li se

místní referendum společně podle § 16 odst. 2, musí možnost využívání vyhrazené plochy odpovídat zásadě rovnosti.

Podle ust. § 16 odst. 2 ZMR společně lze konat místní referendum, je-li podáno více návrhů přípravného výboru, popřípadě rozhodne-li o konání místního referenda zastupitelstvo obce nebo zastupitelstvo statutárního města podle § 14.

Citovaná právní úprava stanoví povinnost respektovat zásadu rovnosti v rámci kampaně pro místní referendum, ovšem cílenou na zcela jiné případy, než tvrdí navrhovatelé, a to na případy společného konání místního referenda o několika otázkách, které jsou předmětem místního referenda. Právní úpravu obsaženou v § 32 odst. 1 ZMR nelze vyložit tak, že by vyhrazená plocha pro představení otázky měla být rovným dílem rozdělena k prezentaci souhlasných a nesouhlasných názorů na položenou otázku. Z toho, že účelem určení vyhrazené plochy je představení otázky navržené k místnímu referendu, lze usuzovat, že prezentace bude primárně realizována iniciátorem referenda, který na vymezené ploše představí navrženou otázku podrobněji, příp. v širším kontextu. Krajský soud podotýká, že navrhovatelům nic nebránilo v tom, aby využili dostupných možností prezentace svých odlišných názorů. Ve skutečnostech uvedených navrhovateli krajský soud neshledal porušení ust. § 32 odst. 1 ZMR, jakož ani v iniciativách představitelů příspěvkových organizací se sídlem ve Městě Brušperku, neboť jejich jednání popsané navrhovateli nevykazuje žádné znaky porušení zákona o místním referendu. Jako samostatné právní subjekty, jejichž činnost je bezprostředně spjata se samosprávným celkem, kterého se místní referendum dotýká, jsou nepochybně oprávněny vyjádřit svůj postoj k předmětu referenda v rámci veřejné diskuse na toto téma.

Důvodnou neshledal krajský soud ani námitku, v níž navrhovatelé tvrdili, že došlo k ovlivnění rozhodování občanů neúplnými a nesprávnými informacemi ohledně financování projektu. Účastník Město Brušperk své vyjádření k žalobě doplnil kopií Oznámení o výběru projektu k uzavření Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu Regionální rady ze dne 5.2.2013 č.j. RRRSM 1350/2013, které mu bylo doručeno dne 8.2.2013. Z jeho obsahu vyplývá, že projekt města s názvem „Plavecký bazén v Brušperku“ byl na zasedání Výboru Regionální rady konaném dne 29.1.2013 vybrán k uzavření smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu Regionální rady. Současně bylo město vyzváno k zaslání písemného potvrzení souhlasu s uzavřením Smlouvy a k doložení veškerých příloh nutných pro její uzavření. Podle názoru krajského soudu obsah označené písemnosti svědčí o oprávněnosti použití informace o schváleném projektu, resp. o získání dotace od Regionální rady Moravskoslezského kraje, jakožto informace podložené a tudíž opodstatněné, kterou nelze označit za účelové ovlivňování občanů před rozhodováním o otázce položené v místním referendu. V informacích o charakteristice a provozu plaveckého bazénu, které byly poskytnuty občanům města před hlasováním v místním referendu, je ekonomické stránce projektu věnován 3. odstavec této písemnosti, v němž je uvedena odhadovaná cena projektu a pokrytí těchto nákladů dotací, zůstatkem rezervního fondu z minulých let, pozemkem v lokalitě Pastevník prodaným v prosinci 2012, prodejem zbývajících pozemků v téže lokalitě a zbylou částkou z rozpočtu města. Dále je zde uvedeno, že pojistkou bude zůstatek rezervního fondu a kontokorentní úvěr města. Rovněž jsou občané upozorněni na předpokládanou roční ztrátu cca 2,1 mil. Kč s tím, že bazény uvedeného typu nejsou nikde rentabilní a musí se dotovat. Skutečnost, že je v citovaném výčtu kalkulováno s budoucím prodejem nemovitostí ve vlastnictví

města, nepředstavuje podle názoru soudu zavádějící informaci. V rámci přípravy zamýšlených projektů samosprávných celků je zcela běžná ekonomická kalkulace s výnosy, které jsou v blízkém časovém horizontu realizovatelné a které mají již zcela konkrétní obrysy, jako je tomu v posuzovaném případě při chystaném (a v jednom případě již částečně realizovaném) prodeji zbývajících nemovitostí v lokalitě Pastevník. Pro případ, že by byl zamýšlený prodej nemovitostí zmařen, je avizována možnost čerpat zůstatek rezervního fondu a kontokorentního úvěru města. Krajský soud má za to, že uvedenými informacemi nemohlo dojít k účelovému ovlivnění rozhodování občanů. Uvedené informace nepovažuje ani za neúplné, když prokazatelným způsobem odpovídají reálné majetkoprávní a ekonomické situaci města, ani za nesprávné, když tvrzenou nesprávnost se nepodařilo navrhovatelům prokázat. Ve výslovném upozornění na ekonomickou ztrátovost projektu a případné čerpání finančních rezerv, včetně kontokorentního úvěru, lze spatřovat snahu o poskytnutí objektivních informací. Uvedenou prezentací připravovaného projektu tedy nemohlo dojít k účelovému ovlivnění rozhodování občanů.

Na základě shora uvedené argumentace krajský soud neshledal návrh navrhovatelů na vyslovení neplatnosti rozhodnutí přijatého v místním referendu Města Brušperk dne 16.3.2013 ani návrh na vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu Města Brušperk ze dne 16.3.2013 důvodnými, a proto je zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 93 odst. 4 s.ř.s., podle něhož v řízení o ochraně ve věcech místního referenda nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 25. dubna 2013

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu